

szombat és szombaton

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely
(Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengőHirdetések:
négyzetcentiméterenként.Nyitólár
soranként 20 fillérTELEFON:
MTI kirendeltség, szerkesztőség
és kiadóhivatal 109. szám

POLITIKAI HIRLAP

TELEFON:
MTI kirendeltség, szerkesztőség
és kiadóhivatal 109. szám

A tiz éves Trianon

Írta: Dr. Szirmay István.

Sajóújhely, 1930 június 4.

Trianonról hosszú időközön át csak annyit olvashattunk a lexikonokban, hogy ezen a néven két kastély van a versaillesi parkban. Az egyiket XIV. Lajos építtette Maintenon asszonynak, a másikat XV. Lajos Dubarry bárónőnek. A történelmet csináló államférfiak, diplomaták, politikusok, országok és nemzetek sorsai felett vitázó publicisták nem igen emlegették tehát azelőtt; a társadalom ugynevezett széles rétegei pedig alig tudták, hogy van a világon. A királyi szeretkezések egykor rokokó pompájú intim tanyáit legfeljebb nászutasok keresték fel és a budoár-irodalom érdeklődött iránta.

A világháború győzteseinek ügyettségén azonban, hogy 1920 június 4-én a Maintenon vagy talán Dubarry asszony szalonjában irassák alá Benárd Ágoston és tordai Drasche-Lázár Alfréd urakkal, a magyar kormányk erre a célra kiküldött megbízottjaival, azok a békepontokat, amelyekből csak úgy liheg a Clemenceau gyűlölete és végtelen bosszúja Magyarország és a magyar nemzet iránt, mint ahogy minden sorából kivigyorog a Benes, Pasics és Titulescu kielégíthetetlen kapzsisága.

Ezzel az aktuálissal és ezen a napon Trianon most már véglegesen bevonult a történelembe, még pedig rettenetesen komoly, reánk nézve végtelenül fájdalmas, Európa békéjére pedig végzetes tartalommal.

A győztes hatalmak azt hirdették akkor — a békeszerződésnek elkeresztelt okmányba is azt vették be —, hogy Trianonban a szilárd, igazságos és tartós béke alapjait rakták le, felépítve azt a népek önrendelkezési jogának elvére.

Ma már talán azok is mosolyogni tudnak ezen a frázison, akiknek akaratából az a békeokmányba bele került.

Lloyd George, aki Anglia képviselőjében vett részt a

békefeltételek előkészítésében, régen leleplezte az egész trianoni tragikomédiát. Az ő írásaiból tudtuk meg mi is és az egész világ is, hogy mire a magyar béke tárgyalására került a sor, Wilson és a nagyhatalmak többi képviselői is már annyira fáradtak és kimerültek voltak, hogy Clemenceau szinte egymaga diktálta az egész tákalmányt, minden ellenőrzés és komolyabb kritika nélkül elfogadva a Benes karmesteri pálcája alatt működő kisántant részéről előterjesztett hamis statisztikai adatokat, meghamisított etnográfiai térképeket és a Magyarországon élő nemzetiségek elnyomásáról céltudatosan összeállított meséket. Arra nem is gondoltak, vagy ha gondoltak is, nem sokat törődtek vele, hogy a magyar nemzet, mely ezer éven át élt önálló állami életet és amely függetlenségeért, állami önállóságáért századokon át folytatótt véres küzdelmeket, soha sem fog belenyugodni abba, hogy ami ezer éven át az övé volt, aminek birtokáért annyi vért és életet áldozott, az másoké legyen és millió meg millió magyar idegen uralom elnyomott szolgálivá aljasodjék.

A magyar nemzet igazsága, zokogása, kitörő fájdalma 1920 június 4-én épügy nem tudott áthatolni a trianoni termek tapétás ajtain, mint ahogy a kizsartott francia nép panaszos sóhaja nem tudott utat találni az egykor ott mulatozó királyok füleibe. Trianon 1920-ban is hűségese maradt multjához: folytatása lett a francia felületességnek, politikai ledérségnek és szivtelenségnek. Francia befolyásra szabdalják ott négyfelé Szent István országát, francia befolyásra tagolták négyfelé a magyar nemzet millióit és kényszerítették idegen népek uralma alá; francia befolyásra fosztották meg a meghagyott Csonka-Magyarországot az életképeség minden feltételétől. És tették mindezt anélkül, hogy

a magyar nemzettel még csak szóba is állottak volna és alkalmat nyújtottak volna a Magyarországon élő nemzetiségeknek, hogy népszavazás útján szabadon nyilvánítsák akaratukat: csakugyan elakar-nak-e szakadni attól az országtól, amelyben ezer éven át jót és rosszat egyformán osztottak meg azzal a magyar nemzettel, amely elsőnek ültette el közöttük a keresztény kultúra plántáit és tette a Kárpátok alját, a Duna—Tisza—Maros—Szamos völgyeit igazi hazájukká. Hiszen addig, míg ez a föld Magyarország nem lett, csak ideig-óráig győzedelmeskedő hódítók leigázottjai voltak.

Meghaladott álláspont még ma is azt emlegetni, hogy a trianoni szerződéssel nem a wilsoni elveknek szereztek érvényt, nem a népek önrendelkezési jogának gyakorlására nyújtottak alkalmat, hanem éppen ezeket az elveket csufolták meg a legkirívóbban és éppen ezt a jogot sértették meg a legkegyetlenebbül.

Elmondották és bebizonyították már ezt nemcsak Lloyd George, nemcsak a lordok házában azok az előkelő és nagytudású jogász tagjai, akik leplezetlen rokonszenvvel törték lándzsát a Trianonban keresztrefeszített magyar igazság mellett, hanem elmondotta és bebizonyította ezt a magyar nemzet örök hálára kötelezett nagyszívű barátja, Rothermere lord is, aki három világrészben olvasott lapjaiban nagyhatású és erőteljes propagandát indított meg a trianoni béke revíziója érdekében.

Amíg csak mi próbálkozunk, hogy erőtlén szavakkal tiltakozzunk a reánk kényszerített béke igazságtalanságai ellen, a nagyvilág közvéleménye alig vett arról tudomást. Jajgatásunk, tiltakozásunk nehezen jutott át szűkre szabott határainkon, csak úgy „fojtva teremről, rejtve teremre” zokoghattuk el fájdalmunkat. Rothermere lord felépése óta azonban és kapcsolatban azzal, hogy Olaszországgal barátsági szerződést kötöttünk, a trianoni béke

revíziója megoldást követelő európai kérdéssé lett, nem az a „noli me tangere” többé, aminek a békediktátorok szerették volna megtenni, hanem olyan nemzetközi probléma, amely aktuális marad mindaddig, amíg az igazság követelményeinek megfelelő megoldást nyer.

Az olasz államférfiak, első sorban maga Mussolini, nyíltan hirdetik, hogy a nemzetközi szerződések nem örökéletűek. Ezt bizonyára úgy kell értelmezni, hogy a jóhiszeműleg megkötött szerződéseket is meg lehet és meg kell változtatni, ha a szerződő felek meggyőződnek róla, hogy annak rendelkezései tévedésből származtak vagy nem szolgálják többé a szerződő felek érdekeit. Nekünk magyaroknak bizonyára szabad, sőt kötelességünk kiegészíteni ezt az igazságot azzal is, hogy az olyan szerződések pedig, amelyek megkötésénél az egyik szerződő fél akaratát nem nyilatkozható meg szabadon, hanem a másik szerződő fél akaratának kényszerhelyzetben hódolt be, — jogi szempontból már megkötésük pillanatától kezdve érvénytelenek és hatálytalanok.

Lehet ugyan erre azzal is válaszolni, hogy a kényszerhelyzet csak a magánjogi szerződéseket teszi érvénytelenné s hogy békeszerződések kötésénél az egyik fél — a legyőzött — mindig kényszerhelyzetben van. A tapasztalat szerint így is áll a dolog, de viszont történelmi igazság az is, hogy ilyen kényszerített szerződésekbe a kényszerűségből szerződött népek soha nem szoktak belenyugodni. Akármit beszéljenek és irjanak is például a világháborút előidézett okokról és akármennyire iparkodnak is a békeszerződésekben a központi hatalmakra reá sütni azt, hogy ezt a háborút ők akarták és készítették elő, ma már nyílt titok, hogy a világháború francia revans-háború volt Elzász és Lotharingáért. Az országokon és nemzeteken végrehajtott viviseccio még mindig megbosszulta ma-

Egyes szám ára 10 fillér.

gát, még mindig új háborura vezetett.

Ámde ne elmélkedjünk most teoriák és jogelvek felett, elégedjünk meg azzal a valósággal, hogy komoly jelek szerint egyre erősödik annak a közvéleménynek a tábor, mely a Trianon-i béke revízióját követeli.

Angol barátaink az igazságra hivatkozva, olasz szövetségeseink saját jól felfogott érdekeiket szem előtt tartva teszik ezt. Az angol szempont felbecsülhetetlen erkölcsi elégtételt szolgáltat a Trianonban elítélt régi Magyarországnak, az olasz barátság elismerése annak a magyar erőnek, amelyet a megcsönkített Magyarország jelent és amellyel Közép-Európa békéjének végleges megalapozásánál ma is, ezután is számolni kell.

Bármily gyászos, bármily keserves emléket idéz is fel tehát a tíz éves évforduló, ne engedjétek át, magyar testvéreim, ezen a napon magatokat csupán a fájdalomnak.

Tíz esztendő csak egy század része ezer esztendőnek s ha tíz évvel ezelőtt le lehetett dönteni egy ezer éves tölgyet, nem lesz lehetetlen kitépni gyökérszálaikat azoknak a mesterségesen ápoltt állam palántáknak sem, amelyeket a ledöntött tölgy helyére ültettek.

Mintha már a francia gondolkodás sem bizna többé a pártfogásával keletkezett államok tartósságában. A nagyszerű Briand Páneurópa jelszava alatt új megoldáson töri a fejét, ami annyit jelent, hogy a mostanival nincs megelegve.

Ne csüggedjünk tehát, mert Trianon még egy másik tíz esztendőt nem fog elérni.

Nem! Nem! Soha!

Törvényhatósági közgyűlés

Szell József főispán Zemplénvármegye Törvényhatósági Bizottságát június hó 12. napjának déli 12 órájára rendes közgyűlésre összehívta.

A közgyűlés nevezetesebb tárgyai:

A Magyar Revíziós Liga megkeresése a trianoni békeszerződés revíziója tárgyában.

A kisgyűlés 20 póttagjának megválasztása.

Bernáth Aladár alispán évről évről jelentése.

Alispáni előterjesztés közutak építésére a közuti alap terhére 163.000 svájci frank-kölcsön felvételére vonatkozólag.

Bellügyminiszteri leirat a kisgyűlés ügyrendjéről alkotott szabályrendeletéről.

Kereskedelemügyi miniszteri leirat a vármegye 1930. évi közuti

költségeloirányzatának jóváhagyása és a bekötő utak kiépítése tárgyában.

Törvényhatóságok átiratai.

Nyugdíjügyek.

A Számonkérő Szék jegyzőkönyve.

A Rárpátok Kincse

A sátoraljaujhelyi Máv. menetjegyiroda propagandafüzete.

A sátoraljaujhelyi Máv. menetjegyiroda agilis vezetője, Guttman Ármán ny. Máv. főfelügyelő, városunk érdekeinek szolgálatától átharva s idegenforgalmának fellendítése érdekében elismerésre méltó áldozatkészséggel egy propaganda füzetet adott ki, amelynek forgalombahozatalával a legszélesebb körben, a külföldön is, felkeltheti az érdeklődést csonka városunk s annak természeti szépségei, kincsei iránt.

Az izléses kiállítású propaganda füzet, amely méltóan megállhatja helyét azok között, amelyeket menetjegy-, utazási irodákban, szállodák halljaiban forgathatunk, címlapján Sátoraljaujhely látképével a Sátorhegyekkel, belül számos illusztrációval kalauza akar lenni azoknak, akik akár turisztikai, akár más szempontokból városunkat felkeresik.

A füzet meggyerősen hangulatos bevezetés után világos áttekintést nyújtó leírással ismerteti Sátoraljaujhely történetét, a várost és annak fekvését, turisztikáját, környékét és természeti szépségeit. Illusztrációi: Sátoraljaujhely, A hegyek alján, Ucca részlet, Szárhegyi szőlők, Dankó-villa, Fel a fenyvesekbe, Tanítók üdülő otthona, Kilátás a turista laktól, Ronyva patak háttérben a Várhegygel, Kazinczy mauzoleuma, Füzéri vár, Látkép a Nyugodóról s végül a vasuti és uti csatlakozásokat feltüntető térkép.

A propaganda füzet városunkra nézve hiánytöltő kérésztelen értéket jelent annál is inkább, mert szerzője megküldi azt nemcsak a hazai utazási-menetjegyirodáknak, szállodáknak, hanem a külföldieknek is, sőt gondoskodott a füzetnek Amerikában való terjesztéséről is.

A menetjegyiroda vezetőjének ezt az önzetlen, életrevaló, hasznos akcióját bizonyára hálással fogadja városunk vezetősége és annak közönsége is, mint rég nélkülözött jelentős lépést annak a propagandának kiszélesítésében, mely városunk környéke ma egyedülálló természeti kincseinek megismeréséhez annyira szükséges.

— Legjobb fővárosi napi lapok a Nemzeti Ujság és Uj Nemzedék.

A Singer varrógépek
MÉGIS A LEGJOBBAK!

H I R E K.

— A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya a mai napon tartott ülésében a báró Maillot Nándor elhalálása folytán megüresedett elnöki állásra egyhangú lelkesedéssel báró Waldbott Frigyes egy. első alelnököt jelölte. Illésházy Endre ügyv. titkárnak az egy. igazgatói címet adományozta, magas kora és betegeskedése miatt bejelentett lemondását sajnálattal tudomásul vette s az ekként megüresedett titkári állásra egyhangúlag Engelberth Rezső gazdaszt választotta meg.

— Az Iptartestület tiltakozása Trianon ellen. A sátoraljaujhelyi Általános Ipartestület f. hó 1-én, Trianon 10 éves évfordulója alkalmából a helybeli testületek és egyesületek bevonásával népes tiltakozó gyűlést tartott Kossuth-uccai székházának kerthelyiségében. A gyűlést Fekete Károly ipartestületi elnök nyitotta meg és ajánlására a tiltakozó gyűlés elnökéül dr. Domján Elek ág. ev. főesperest választották meg. Az ünnepi beszédet dr. Dubay István ügyvéd, ipart. ügyész mondogta, míg Nagy Gyula felsőker. iskolai tanuló aktuális költeményt szavalt. Dr. Meczner Tibor várm. főlevéltáros, iparbiztos levelet intézett a Testülethez, melyben megemlékezett a gyászos nap jelentőségéről és kimentette távollmaradását. Végül elfogadták a Csernyiczky Kálmán ipart. titkárnak az Ipartestület tiltakozásáról és a revízió melletti állásfoglalásáról szóló javaslatát, melyet a Magyar Revíziós Ligának küldtek meg.

— A sátoraljaujhelyi kegyesrendi reálgyimnázium évszázados ünnep. A kegyesrendi reálgyimnázium június 7-én szombaton délután hat órakor az intézet tornatermében évszázados ünnepet rendez a következő műsorral. 1. Részlet Meyerbeer Proféta c. dalművéből. Játssza a reálgyimnázium zenekara Lipcsei Tivadar vezetésével. 2. K. Pikéty Tibor: Magyar népdalegyveleg. Előadja a reálgyimn. énekara. 3. Petőfi: A rab oroszán. Szavalja Nyiri István I. o. t. 4. Demény Dezső: Szerenád. Előadja az énekara. 5. Gabányi: Az öngyilkos. Vig monológ. Szavalja Gál Andor VIII. o. t. 6. Dohnányi: Rurallia Hungarica zongorasztíjjából három darabot játszik Nagy Béla VIII. o. t. 7. Mendelssohn: Vadászdal. Előadja az énekara. 8. Neuhauser Frigyes dr. reálgyimnáziumi igazgató évszázados beszéde, az önképzőköri pályázatok eredményének kihirdetése, a jutalmak és a Bernáth Béla-féle ösztöndíj kamatainak kiosztása. 9. Wellinger: Katonainduló. Játssza a zenekar. Helyárak: ülőhely 1 pengő 50 fillér, állóhely 50 fillér. A jegyek kaphatók a Hlavathy-tözsében és Nagy Vince k. r.

tanárnál. A jövedelmet a vezetőség a kegyesrendi templom orgonájának kijavítására fordítja. Az intézet igazgatója kéri a szülőknek és az iskola barátainak szíves pártfogását.

— Orvosi hír. Dr. Prihoda László közkórházi főorvos, aki 6 hetet töltött Budapesten, hogy ott a klinikán tanulmányokat folytasson, f. hó 5 én hazatért és folytatja itteni orvosi rendelését.

— A temetkezési egyesület közgyűlése. A Sátoraljaujhelyi Általános Temetkezési Egyesület évi rendes közgyűlését f. hó 22-én, határozatképtelenség esetén, tekintet nélkül a megjelentek számára július hó 6-án tartja meg a „Nyul”-hoz címzett kerthelyiségben. A közgyűlés legfontosabb tárgya az elnökválasztás lesz.

— Tanulmányi kirándulás a füzéri várromokhoz. A helybeli kegyesrendi reálgyimnázium 54 s a Kossuth Lajos állami polgári fiúiskola 72 növendéke rándult ki a tanárok vezetése alatt hétfőn reggel a Hegyközi Vasut különvonatán a füzéri várromokhoz. A kirándulás iránt megnyilvánuló érdeklődés sok szülőt is kicsábított a vadregényes ősi romokhoz, ahol a legkedélyesebb hangulatban töltötték az egész napot a vidám kedvű tanulóiifjúsággal együtt. Csak délután a hegytetőről lejtővet, kerekedett váratlanul hatalmas záporosod, de ezt a kirándulásokkal járó kis kellemetlenséget Pacsay Sándor füzéri állami elemi iskolai tanító saját otthonában kifejtett szíves figyelmével és magyaros vendégszeretettel igyekezett elfelejtetni a kirándulókkal. Este 8 óra volt már, mire a tanulóiifjúság hangos énekesszóval tért vissza különvonattal a városba.

— Életuntagságból felakasztotta magát. F. hó 1-éről 2-ára virradó éjjel Zöld József helybeli Máv. nyug. lámpakezelő Kölcsey-uccai lakásáról fölment egy Cerehegyi szőlőbe és a borház félreestő helyén felakasztotta magát. Petruska Béla helybeli lakos akadt rá, kinek bejelentésére kiszállott a helyszínre az orvosrendőri bizottság és miután megállapította, hogy bűncselekmény fenn nem forog, hulláját a köztemető halottas házába szállították. Az életunt öreg ember bucsulevelet hagyott hátra, melyben megemlíti, hogy életuntagságból követi el az öngyilkosságot.

— **Akiknek a szív működése rendetlen,** erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a **Ferenc József** viz sulyos billentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellelmesen hat. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Boxmérkőzés.** A Sátorajhajhelyi Atlétikai Club június hó 9-én, pünkösd hétfőjén, délután fél 5 órai kezdettel a dohánygyár mögötti sporttelepen boxmérkőzést rendez a budapesti Törekvés Sport Egylet és a Máv. gépgyári Sport Club versenyzőinek részvételével. A verseny előtt Csányi János és Dobronai Pál, a versenyző egyesületek tréneri ökölvívó akadémiát mutatnak be.

— **Elemi iskolások torna és énekversenye Taktaszadán.** Az elmúlt áldozó csütörtökön igen csinos és jól sikerült körzeti elemi iskolai ének és tornaverseny folyt le Taktaszada községben. Ezen a versenyen, Taktaszada, Taktaharkány, Tiszaluc és Jajhalma küzdöttek a diszszászó vándordíj elnyeréséért. A rekkenő hőségben már 2 órakor délután tarkállott a szépen feldiszipált pálya a közel 1000 főre tehető nézőközönségtől. Még messzi vidékekről is érkeztek vendégek, ki gyalog, ki szekeren, vagy vonattal. Az ügyesen összeállított sátorban a bizottság Petrecky Jenő tanfelügyelővel az élén és az előkelő közönség és vendégek várták a verseny kezdetét. A helybeli notabilitásokon kívül a környék, sőt távolabbi községek vezetői is csaknem mind ott voltak. Jegyzők, papok, tanítók, hiszen az ő érdemük minden megmozdulás a falukban. Külön meg kell emlékezni **Korcsmáros János** hernádnémeti főjegyzőről, aki magával hozott vendégtársai mellett elhozta a versenyt oly széppé és diszessé varázsoló leventezenekart is. Az ő agilis fíradozásának eredménye ez a kiváló 21 tagú zenekar, mely annyival inkább is megérdemli a dicséretet, mert ma nemcsak Zemplén vármegyének, hanem az egész csonka Felvidéknek a legjobban fegyelmezett és leglelkesebb falusi rezesbandája. Ennek tanujelét adták a délelőtti zenés misén is, hol a legnehezebb egyházi éneket és délután, amidőn a katonazenekarok által gyakran játszott és közismert indulókat, klasszikus darabokat is a legelőkeltebb pontossággal és tisztasággal játszották. Három óra után néhány perccel vette kezdetét az ünnepség és a leventezenekar ropogós ütemű indulói mellett megkezdődött az elemi iskolák tarka tömegének felvonulása. Elől a harkányi r. k. iskola piros pettyes ruhás leánykái és fehér-zsebk-

dőből rögtönzött sapkákkal ellátott fehérruhás fiai lépdelték **Monzrort** József tanítójukkal az élőkön, mint akik még először szerepeltek ilyen nyilvános közös versenyen. Utánuk a régi iskolák lépdelték be kékpetyes, magyar-ruhás leányok és fehér kék egyenruhás tarka sorocskákban. — A Himnusz után a közös szabadgyakorlatok következtek, majd az egyes iskolák ének, játék- és atlétikai versenyszámai. A soká elhuzódó versenyszámok lezajlása után a bíráló bizottság megállapította, hogy ebben az évben — az eddigi pontszámokat is tekintetbe véve — az énekszázlót a szadai r. k. iskola növendékei kapják meg, a tornaszázlót (ez még nincs, de jövőre el kell a győztes iskolának készíteni) a szadai ref. iskola kapja és a diszoklevelet a jajhalmi uradalmi iskolának ítélte oda. Az egyéni versenyszámokban minden iskola vitt egy-két díjat. A jól sikerült tornaünnepély után a róm. kat. iskolában Dr. Szén József esperes és Magyar Miklós főjegyző látta vendégül a szülőket és vendégeket igazi magyar vendégszeretettel. A taktaszadai nemes lelkű adakozók jóvoltából roskadozó asztalok mellett a késő esti órákig folyt a vendégeskedés és jó kedv, melyből a cigány és a tánc sem hiányzott. — Végül itt említhetjük meg azon sajnálatos esetet, hogy e kedves kis ünnepéről szomorú körülmények közt a lemaradt taktaharkányi községi és ref. iskola — mint értesítettünk — az intézetekben fellépett járványos kanyaró miatt orvosilag letiltatott a nyilvános szereplésről. (R. O.)

— **Öngyilkossági kísérletek.** Madák Juliánna, a városi bérpalotában szolgálatban álló háztartási alkalmazott mult hó 27-én a feletti bánatában, hogy egyetlen 2 éves fiacskáját elvesztette, két evőkanálnyi, pohárban feloldott sósavval megmérgezte magát. Cselekményének felfedezése után mentőkocsin az „Erzsébet” kórházba szállították, ahol gyomormosást alkalmaztak rajta, állapota azonban így is reménytelen, mert a nagyobb mennyiségű mérge feliszvódott a szervezetébe. — A másik öngyilkossági kísérletet B. A. egy fiatal háztartásbeli leány követte el azért, mert hozzátartozói a moziból való késedelmes hazatérése miatt megdorgálták és javítóintézetbe küldéssel is megfenyegették. Az elkeseredett leány azzal az ürügyel, hogy pecsétes ruhája kimosásához lugkőre van szüksége a szomszédából megkerítette a mérget és vízben feloldva éppen felakarta hajtani, amikor szándékát észrevették és a poharat kiragadták kezéből s így a lugkőoldatból csak kisebb mennyiséget nyelhetett le, őt is beszállították az „Erzsébet” kórházba.

— **Soha nem lesz talajvíz,** nedvesség, gomba házában, ha egyszer „Biber”-rel szigetel!

A Rebarbara haszna a konyhakertészetben

(Egy növény, amelyiknek sok haszna van és mégis kevesen ismerik. — A legolcsóbb és legizletesebb csemege, főzelék, lekvár, bor. — A szegény nép is könnyen hozzáférhet.)

A mai nehéz gazdasági világban talán nem lesz érdektelen, ha a mindennapi élet mindent letipró túlekedése közepette az olvasóközönség, főleg a töprengő háziasszonyok figyelmét felhívjuk az alábbi egyszerű növényre, melyet mindenki beszerezhet könnyű szerrel s melynek sokoldalu hasznát meg kell, hogy ismeressem széles körben.

A „Rebarbara officinale” vagy „Rebarbara palmarum” néven ismert gyógynövény már Kr. e. 2000 esztendővel ezelőtt ismeretes volt Kelet- és Dél-Ázsiában, a Fekete tenger partján, majd a Kantoni államokban. Onnan származott el hozzánk is. Egyelőre az orvosok használták mint gyógynövényt, mert gyökerében rejlik gyógyanyaga a gyomorégésnél (gyomorsavtúltengés) gyakran szerepelt az orvosi receptekben, sőt recept nélkül is kapható volt a hydrocarbonátumos poroknak rebarbara porral elkevert alakjában. Az utóbbi időkben azonban más irányú nagy hasznosságára is rájöttek.

Lássuk azonban először magát a növényt: A Rebarbara officinale évelő növény. Gyökere a petrezselyeméhez hasonló. Vágási felülete vöröses sárga és laza összetételű. Ennek szárított pora az ismert jó hatású gyógyszer, mely hashajtóul igen alkalmas. Levele eléggé nagy pálhajú, nyeles, tenyeres és erősen erezett. Termése 3 szárnyú s hasonlít a sóskáéhoz, virágzata firtós és elég csinos. 2 vagy 1 ivaru, 3 tagú virágában 2 körben vannak a porzó s a 3 élű magháza tövén *mézfajtó pikelyei* vannak, mely tulajdonsága miatt a *méhek* igen szeretik s dust mézet gyűjthetnek belőle. Ennyit ír róla a legtöbb tudományos leírás, s talán meg is elégednének ennyivel, ha ujjában nem fedezték volna fel ezen növény nagyfontosságú konyhakerti és nemzetgazdasági hasznát.

Pár évvel ezelőtt hallottam először e növény nagy használhatóságáról. Akkoriban Taktaharkány község adóügyi jegyzője, *László István* (különben kiváló kertész és botanikus próbálkozott vele s az eredménye az lett, hogy ma már a községben mindenki ismeri, főzi, élvezi s örömmel ültetgeti, terjeszti kertjében a többi konyhakerti növény között.

Közlöm tehát az ő szájából e különös növényre vonatkozó dicséretet, melynek (most már én is jól megismervén s mindannyian, akik elültették és használjuk) igazoljuk kiválóságát.

— „Jelenleg egy pár uradalmi

kertben vagy diszkertben látható ezen kiváló szép, hatalmas levelzetű disznővény. Szó se róla, hogy szép disznővény, mely még a kis virágos kertben a haszon nélkül való *Kanna* virág mellett is valószínű látványosság a nagy leveleiből kiemelkedő virágbubájával a tájkertészetet szerető emberek számára. A kivirágzott Rebarbara tényleg sokban hasonlít a pálmaliomhoz.

A gyökerénél azonban sokkal fontosabb szerepe jut a leveleknek, mert kora tavasztól kezdve a *gyenge levelek mint paraj használhatók fel a konyhán*. Finomabb levelei mint „*podlutka*” főzelék apróra vágva hasznosíthatók s kitűnő ízű, mondhatni inyenc étkezt szolgáltatóknak. Oly egyének (gyomorhajosok), akik a savanyított káposztát nem ehetik, a rebarbara levélbe csomagolt töltött káposzta élvezetéhez is hozzájutnak. Kissé savanykás, de édesen savanyu ízében semmi vadság nincsen s igen finom pikáns ízét hamar meg lehet szeretni.

Mindezen jó tulajdonságokat még felülmúlja a vastag és husos levelésár használhatósága, melynek íze vetekedik az alma, barack és egres édeses savanyu ízével. Ezen kiváló s felejthetetlen jó íze miatt a *legkitűnőbb levest, mártást, főzeléket, kompótot, lekvárt, sőt bort lehet belőle készíteni*. Ha mindezekhez hozzászámitjuk azt is, hogy gyorsan elkészíthető s kevés tüzelőanyag kell a főzéséhez, tehát sokoldalu haszna, a munka és a tüzelőanyag, a takarékoság terén is gazdaságos növény s végül oxálsavas tartalmánál fogva a vérszegény embereknek orvosság, az egészségeseknek is vértisztító és tápláló étkeket nyújt, ugy alkalmasnak mondhatjuk ezt növényt, — nemzetgazdászaink figyelmét is felhívja rá — a szegény néposztály számára is.

Ennyit hallottunk egyelőre a növényről, bár ez is kevés dicséretére. Még hozzá kell tennem pótlólag azt is, hogy ez az igazán nem kényes növény szinte egyedülálló a maga nemében már azért is, hogy a talajra nem kényes s nem árt neki semmi s amellet még a rovarok sem pusztítják — ez pedig nagy szó a gazdaságban. Hogy azonban a tisztelt olvasók meg ne gyanúsítsanak azzal, hogy ez a cikk üzleti érdekből íródott, kijelentem, hogy nem jelölök meg beszerzési forrásokat, hiszen rebarbarát bármely magkereskedőnél bárhol beszerezhet olcsó áron. Céлом csak az volt, hogy a szegény, sokat szenvedő országunk polgárain segítsek egy gyűszűnyit. Ha van valakinek egy kicsi kis kertcskéje, próbálkozzon meg egy-két fővel s ha maga is meggyőződött hasznosságáról, áldani fogja azt a pillanatot, amidőn a drága és sokszor gondokat okozó kertjében ezt a minden téren hasznos növényt először ültette s mint évelő növénynek a gondját egyszer s mindenkorra elvetette — hiszen még különösebb ápolásra sem szorul. A manapság pedig oly gyakori gyomorsavtúltengés és gyomorhajosok kétszerez nálája és öröme lehet cikkiről számára a legszebb jutalom.

Radványi Ottó.

Keresek megvételre
100 darab
használt 7 decis
(RAJNAI)
borospalackot.
Cím a kiadóhivatalban.

Közgyűlési meghívó.

A SÁTORALJAUJHELYI ÁLTALÁNOS TEMETKEZÉSI EGYLET összes tagjait a folyó évi június hó 22-én d. u. 4 órakor a Nyulkert vendéglő nyári kert-helyiségében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezenel meghívom. Amennyiben a tagok ezen alkalommal határozatképes számban meg nem jelennek, a közgyűlés ugyanazon helyen és időpontban 1930 július hó 6-án fog megtartatni, amikor is a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Sátoraljauhely. 1930 június 3.

Kazsimérszky József sk.
ügyvezető alelnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Az 1929. évi zárszámadás felülvizsgálata.
3. Folyó évi költségvetés letárgyalása.
4. Választmány előterjesztései vagyoni ügyekben.
5. A választmány határozata elleni fellebezések letárgyalása.
6. Részleges tisztújítás s a választmány kiegészítése.
7. Felügyelő-bizottság megválasztása.
8. Kellő időben benyújtott indítványok tárgyalása.

2015/1929. vh. szám.

Árverési hirdetés.

160 pengő tőke, ennek 1927. évi május hó 11. napjától járó 8 százalékos kamata és eddig összesen 66 P 44 fillér perköltség erejéig a sátoraljauhelyi kir. járásbíró Pk. 10298/1929. sz. végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1929. évi október hó 8. án bírósággal lefoglalt és 7650 pengőre becsült ingóságokra az árverést — azon foglaltatók követelése erejéig is, akik törvényes zálogot nyertek — elrendeltetvén, annak Sátoraljauhelyben Wekerle tér 6. és 2., Kazinczy ucca 11. sz. alatt leendő megtartására 1930. évi június hó 5. napjának d. u. 1/4 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok, gyászokcsik, koporsók, stb. legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Az árverési vevő a vételáron felül köteles fizetni a vételi illetéket és forgalmi adót is.
Sátoraljauhely, 1930 május 8.

Gáll Vilmos

kir. járásbírósi végrehajtó.

A MÁV. nyári menetrendje.

Érvényes 1930. május 15-től.

Sátoraljauhelyről indul	5:20	Budapestre érke.	11:07 ¹ comb. vonat
"	7:05	"	17:20 ² személyv.
"	10:55	"	16:18 gyorsvonat
"	11:10	"	19:21 személyv.
"	14:40	Szerencsre	16:40 vegyesv. ³
"	16:58	Budapestre	22:10 gyorsvonat ⁴
"	20:10	"	5:45 személyv.

Budapestről indul	6:50	Sátoraljauhelyre érke.	11:35 ⁵ gyorsvonat
"	9:20	"	18:56 személyv.
"	10:20	"	15:57 comb. v. ⁶
Miskolcra indul	13:30	"	15:57 személyv.
Budapestről	14:15	"	19:21 gyorsv.
"	17:40	"	22:56 comb. v. ⁷
"	22:10	"	7:39 személyv. ⁸
"	23:50	"	9:51 személyv.

Jegyzetek: ¹ Miskolcig személyv., onnan gyorsvonat átszállás nélkül; ² Miskolcon átszállás és 101 perc várakozás; ³ Szerencsen átszállás és 85 perc várakozás után indul Miskolcra; ⁴ közvetlen 1.2 oszt. kocsik Lemberg—Budapest; ⁵ közvetlen 1.2 kocsik Budapest—Lemberg; ⁶ Miskolcig gyorsvonat, onnan személyvonat átszállással csak VI. 15—IX. 9-ig közlekedik; ⁷ Miskolcig gyorsvonat, onnan személyvonat, átszállás nélkül; ⁸ Miskolcra érkezik 3:23, tovább indul 5:10 átszállással.

VÁROSI MOZI HETI MŰSORA:

UTOLSÓ ELŐADÁSOK

Csütörtökön, június 5-én este 6 és 1/4 órakor

A sztambuli fegyenc

(KÉT FELESEG)

Dráma 8 felvonásban. Főszereplők: **Betty Amann, Heinrich George és PAUL Hörbige.**

Szombaton, június hó 7-én este negyed 9 órakor

MADAME KOLIBRI

(EGY SZÉP ASSZONY REGÉNYE)

Filmjáték 9 felvonásban. Főszereplők: **Jakobini Mária, Hallier Helén és Léderer Franz.**

Vasárnap, június hó 8-án délután 4, 6 és este negyed 9 órakor
Nevető est

Az én esetem

Egy peches szoknyavadász legújabb kalandja a deauvillei strandon
8 felvonásban.

Hétfőn, június hó 9-én d. u. 4, 6 és este negyed 9 órakor
2 sláger

A viceadmirális

Főszereplők: **BUSTER KEATON.**

HALLÓ! ... EGY SZÓRA

Filmregény 8 felvonásban.

Mindennemű községi és körjegyzői nyomtatvány
könyvnyomdánkban beszerezhető

Árverési hirdetés.

Folyó évi június hó 5-én és 13-án délután 2 órakor a sátoraljauhelyi m. kir. fővármihatal kisállomáson levő hivatalos helyiségében 132 kg. különböző textiláru nyilvános árverésen fog értékesítettetni. Az árverésen résztvenni szándékozók határátlépési igazolványt kaphatnak.

Figyelmezteti az árverezni szándékozókat, hogy az első árverési napon csupán a kikiáltási ár mellett, míg a második árverési napon ettől függetlenül fogja a fent felsorolt árakat eladni.

A vevő fél köteles a vételárat, az esedékes vámot és egyéb illetékeket azonnal készpénzben befizetni.

ÚJKEDVEZMÉNY VENDÉGEINKNEK

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20⁰/₀

kedvezménytszobaárainkból

10⁰/₀

kedvezményt olcsó éttermi árainkból

(menüt kivéve) módunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával 1 évesített megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház

Nemzeti Színház

Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árujegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük a szoba- és színházjegy renfelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park Szálló

BUDAPEST

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltsége.)

Nyomdahelyiségünk

Vármegyeház II-ik udvar
első emelet.

Felelős szerkesztő:
Dr. MIZSÁK JÓZSEF.

Fehérnemű és harisnya
stoppolás, varrás és himzés

SINGER VARRÓGEPEL

SINGER FIOKUZLET MINDENÜTT

SINGER VARRÓGÉP RÉSZ. TÁRS.

Sátoraljauhely Rákóczi ucca 19.